

Klederdrachten

Na de Franse Revolutie, aan het eind van de 18^e eeuw, veranderde er van alles in Europa, dus ook in Nederland en zelfs in Markelo. Ook op het gebied van de mode zag men omstreeks 1815 een grote omslag. De rijkere bovenlaag van de burgerij, de bourgeoisie, werd steeds invloedrijker, maar miste vooralsnog de stijl, de smaak en de allure van de oude adel, die daarvoor het modebeeld bepaalde. Er trad een verburgerlijking op, met name in de kleding van de vrouwen, in de vorm van een ongekende preutsheid. Het was de tijd van de fatsoensrakers. De aandacht ging in toenemende mate uit naar de rokken. Er werden steeds meer onderrokken gedragen. Ook in Markelo deed die mode z'n intrede. Met name bij de boerin kon men aan het aantal onderrokken aflezen of ze tot de welgestelden behoorde; "Wie 't breed hef, löt't breed hang'n". De rok bleef tot omstreeks 1890 het meest opvallende, maar tevens het meest veranderende onderdeel van de kleding. Preutsheid bleef, althans oppervlakkig, hoogtij vieren. De vrouw bleef tot het einde van de eeuw van top tot teen ingepakt. Een gebeurtenis met verstrekkende gevolgen was de introductie van de naaimachine voor de huisvrouw. De mode der welgestelden werd daarmee bereikbaar voor iedereen. In de 20^e eeuw gingen de media, de filmindustrie voorop, de mode bepalen.

**Kinderkleding omstreeks 1920.
G.W. Elkink (*1913) en H. Elkink
(*1910) van Vosgezang.**

deze omslag te maken met de landbouwcrisis, waardoor het aan geld ontbrak om de dure dracht te handhaven. Dit, gecombineerd met de sombere calvinistische leer, leidde onvermijdelijk tot een minimaal gebruik van kleur. Er bestond een al even streng onderscheid tussen daagse-, kerk-, rouw-, en uitgaansdracht.

We zullen nog even de dracht uit de periode 1800-1830, zoals de Markelose boerendansers die dragen uit de doeken doen: de heren dragen een zwarte lakense broek met een zogenaamd presenteerblad, zwarte wollen kousen en daaronder wit geschuurde klompen. Op de damasten hemdrok zitten zilveren knopen. Verder dragen de heren een zilveren horloge aan een zogenaamde signettenketting, een zwarte pet en een kleurig zijden sjaaltje rond de hals completeren het geheel. De dames dragen een witten kanten knipmuts met een zwart kapje eronder. Aan de muts zitten gouden mutsenbellen. Het jak is gemaakt naar een origineel Frans model dat nog in Markelo is bewaard gebleven. Opvallend is het zogenaamde appelmandje. De Franse dames hadden een nogal laag uitgesneden decolleté, dat door de degelijke boerinnen alhier te frivoool werd bevonden.

Deze veranderingen lieten in Markelo uiteraard enige tijd op zich wachten. Daar was de kleurrijke dracht vanuit de periode 1800-1830 omstreeks 1850 verdwenen en vervangen door stijve zwarte kledij.

Waarschijnlijk had

**De gezusters W.G. Meyer (*1881) en
H.J. Meyer (*1890) van Breukink
omstreeks 1910.**

Er werd daarom een wit linnen servet uit het kabinet gehaald, kunstig opgevouwen en in het jak gespeld, zodat men toch netjes over straat kon. Het linnen servet wordt vastgezet met een gouden

De Markelose Boerendansers in hun fleurige costuums uit de Franse tijd, tijdens hun optreden op het schaaopscheerdersfeest van 2003.

broche. De dames dragen twee rokken: een baaien onderrok en een strepen rok, zwarte wollen kousen en wit geschuurde tipklompen. Tussen de twee rokken dragen ze om het middel ook nog de zogenaamde noszak waarin plaats is voor een rolletje pepermunt, een zakdoek en een beursje. Over de rok een mooie kleurrijke zijden schort die als ze niet in gebruik is, op een speciale manier wordt opgevouwen zodat de vouwen te zien zijn tijdens het dragen. Om de schort wordt een zwarte ceintuur gedragen met aan de achterkant een zilveren “gatspeld” met Zeeuwse knopjes en voorop een zilveren gesp die oorspronkelijk van een schoen kwam. Aan de ceintuur hangt een zilveren haak waaraan een groen wollen of katoenen tasje met een zilveren beugel. Ook de dames hebben zilveren knopen op het jak en dragen een gouden slot met vier of vijf snoeren granaten om de hals.

De oude klederdrachten mogen al lang uit het straatbeeld verdwenen zijn, als de Boerendansers ten tonele verschijnen zijn ze nog steeds te bewonderen. Willen we daar niet op wachten dan is een bezoek aan Museumboerderij Eungs Schöppe een goed alternatief.